

[Valdemar Sørensen.]

behovet ikke engang angivet, idet der er Vækst i alle mulige andre Forhold, f. Eks. medfører Skilsmisserne ogsaa forøget Boligforbrug. (*Henning Hasle*: Og hvad med Dødsfaldene?). Ja, Dødsfald medfører nogen Nedgang, men de ophæver til Gengæld ikke et Boligforbrug, for det er sjældent, at begge Ægtefæller dør samtidig; den efterlevende skal dog have en Bolig at bo i.

Og hvis man ser paa hele Landet, nævnte den højtærede Indenrigsminister i Gaar, at der var 18 000 Lejligheder under Opførelse over hele Landet. Det svarer temmelig nøjagtigt til de Ægteskaber, der indgaas i et enkelt Aar i Hovedstaden og Provinsbyerne, og saa er der altsaa ingen Lejlighedsreserve til de 15 000 Ægteskaber, der indgaas i Landdistrikterne.

Saaan er Boligsituationen i Landet. Det er Baggrunden. Ganske uanset Krigssituationen er vi lige paa Grænsen af en Bolignød, praktisk talt er den allerede indtruffet her i Hovedstaden for de mindre Lejligheders Vedkommende, dem, som Befolkningen har nogen Udsigt til at kunne betale. Det har de for Resten ikke Udsigt til nu, da Priserne er steget saa højt ogsaa for smaa Lejligheder, at der melder sig et Spørgsmaal af prisregulerende Karakter. Men dengang vi i April gjorde Ledighedstallet op her i Byen, havde vi af ledige 2 Værelsers Lejligheder mellem 2 og 3 Promille, mellem 2 og 3 af hvert Tusinde. Det vil sige, at Bolignøden er indtraadt.

Jeg tror ikke, at man med alt for stor Tiltro til sine egne Forhaabninger skal nævne alt for meget om Boligsituationen og Huslejeloven i Forbindelse med hinanden paa den Maade, at Loven hindrer Byggeriet. Man vil se, at Byggeriet foregaar ganske uantastet op og ned med Prisbevægelserne. Naar vi i Øjeblikket er saa langt tilbage, som vi er, er det Prisbevægelserne, der er Skyld i det, og tillige, at man ikke hverken i Hovedstaden eller andetsteds har været opmærksom paa, at man maatte skride ind og først og fremmest skaffe Lejligheder til den alleralmindeligste Befolkning. Desværre er Situationen den, at de ledige Lejligheder, der er, med Hensyn til Priser slet ikke kommer i Betragtning for den almindelige Befolknings Forbrug.

Jeg tror altsaa, at Situationen er langt mere alvorlig, end man gør sig Forestilling om, hvis man blot ser paa Krigssituationen. Der ligger under det hele en Boligsituation, som kræver en Samling af alle Kræfter, for at Spørgsmaalet kan blive blot delvis løst. Jeg vil derfor for mit Ved-

kommende anbefale, at vi vedtager dette Lovforslag i den Enighed, vi kan komme til, saaledes at vi i hvert Fald faar Fred til at forberede det nødvendige Arbejde til Løsningen af de paatrængende Boligproblemer, der ligger for.

Hartel: Paa alle Stadier af denne Lovgivnings Behandling i de senere Aar har jeg som min Gruppes Ordfører støttet dens Gennemførelse, og jeg vilde ikke have gjort det eller fundet det forsvarligt, hvis jeg havde ment eller haft Grund til at mene, at man ved denne Lovgivning vilde influere skadeligt paa Byggeriet. Naar f. Eks. den radikale Ordfører, det ærede Medlem Hr. Valdemar Sørensen, siger, at der stadig er for faa Boliger, mener jeg ikke, at det er Boliglovgivningen, som har Ansvaret her, men at det langt snarere er en forfejlet Penge- og Kreditpolitik, de fordyrende Prisaftaler og ublu Avancer, der tages paa mangfoldige Omraader, som er Skyld i, at der ikke kan bygges saaledes, at Lejen senere kan dække Omkostningerne, og fordi der ikke er Lejere, som kan udrede de høje Lejer. Det viser sig da ogsaa, at Ministeren med nogen Føje kunde henvise til, at der i Tiden, siden vi vedtog Huslejelovgivningen, har været Fremgang i Byggeriet. I det første Halvaar af 1939 sammenlignet med 1938 var der en Fremgang paa 20 pCt. inden for Byggeriet, og af de opførte Lejligheder var 88 pCt. opført ved privat Initiativ.

Det har været fremført, at det private Initiativ vilde holde sig tilbage, fordi Fortjenstmargenen var for ringe. Det viser sig slet ikke at holde Stik, idet den private Kapital meget gerne søger denne Anbringelse, og det er heller ikke den offentlige Støtte, der her har været afgørende, idet kun en Femtedel af de Bygninger, der er blevet opført, har modtaget Støtte fra det offentlige. Dette er for mig Bevis for, at den private Kapital, naar i øvrigt Vilkaarene pengeomæssigt og prismæssigt er til Stede, ikke holder sig tilbage.

Derfor frygter jeg stadig ikke Følgerne af Huslejelovgivningen, altsaa heller ikke af det Lovforslag, der foreligger i Dag. I en Situation som den nuværende, hvor der er saa mange uberegnelige Momenter, finder jeg det ikke urimeligt, at man ved en Lovgivning som den foreliggende inden for et kortere Tidsrum vil sikre Lejerne saavel en vis begrænset Opsigeligelighed som ogsaa et Værn mod Lejeforhøjelser. Det kan ikke nægtes, at der er en Tendens i Tiden til ud fra et egoistisk Standpunkt at udnytte